

MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

Praha 22. 2. 2019
č. j. MSP-861/2018-OSV-OSV/2
Počet listů: 4

Rozhodnutí

Ministerstvo spravedlnosti ČR jako nadřízený orgán rozhodlo podle § 16a odst. 7 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve věci stížnosti poslance Parlamentu ČR Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka, bytem Bořivojova 694/108, 130 00 Praha 3, na postup Okresního soudu Praha-západ při vyřizování žádosti o informace podané dne 2. 11. 2018 takto:

Podle § 16a odst. 7 písm. a) InfZ se výše úhrady požadované Okresním soudem Praha-západ potvrzuje.

Odůvodnění:

- 1 Žadatel požádal dne 2. 11. 2018 Okresní soud Praha-západ (dále jen „orgán prvního stupně“) jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), o poskytnutí 1) informací o soudních řízeních vedených u dotázaného soudu, které mají v době po 1. 1. 2013 evidovanou alespoň jednu událost, přičemž každé soudní řízení mělo být jednoznačně určeno identifikátorem řízení a u každého řízení měly být uvedeny a) všechny evidované události řízení a jejich data, b) případné vazby na fáze řízení u jiného soudu, c) jméno soudce či soudců, kteří danou věc vyřizují, s určením času, od kterého dne do kterého dne danou věc vyřizují, d) druh řízení a e) informace o průběhu řízení. Žadatel dále požádal 2) o seznam řízení identifikovaných identifikátorem řízení, ve kterých povinný subjekt využil svou pravomoc dohlížet nad dobou řízení, zda nedochází k průtahům, s uvedením data a výsledku dohledové kontroly. Žadatel konečně také požádal 3) o poskytnutí životopisů soudců, kteří vyřizovali věci uvedené pod bodem č. 1, pokud je má dotázaný povinný subjekt k dispozici.

- 2 Orgán prvního stupně zaslal dne 14. 11. 2018 žadateli přípis datovaný dnem 13. 11. 2018, jímž ho vyzval k úhradě částky ve výši 5.700.600 Kč, kterou je podmíněno poskytnutí informací požadovaných v bodě č. 1 žádosti. K tomu orgán prvního stupně uvedl, že lustrací v informačním systému bylo zjištěno, že v období od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2018 bylo zahájeno v trestním řízení 4.321 věcí, v civilním řízení 21.505 věcí, v dědických řízeních 6.916 věcí, v opatrovnických řízeních 11.612 věcí a konečně v exekučních řízeních 33.383 věcí. Orgán prvního stupně doplnil, že do těchto údajů nebyla zahrnuta řízení zahájená před 1. 1. 2013, neboť získání informací o jejich počtu není prostřednictvím informačního systému ISAS možné, jelikož pověřený zaměstnanec dotázaného soudu by musel ručně projít všechny věci u tohoto soudu vedené, aby zjistil, zda je v nich evidována událost po 1. 1. 2013. Orgán prvního stupně žadatele dále upozornil, že požadované informace nejsou ve všech případech uloženy v informačním systému soudu a že by jejich zjištění bylo nutno provést ručně vyžádáním spisu a jeho další analýzou. Orgán prvního stupně následně konstatoval, že zjištění všech žadatelem požadovaných informací ohledně jednoho řízení vyžaduje v průměru 20 minut, což by při celkovém počtu věcí (77.737) znamenala 1.554.740 minut práce. K tomu je třeba podle sdělení orgánu prvního stupně připočítat další 2 minuty práce na jednu věc potřebné k utřídění informací za účelem jejich předání žadateli, celkem tedy dalších 155.474 minut. S ohledem na uvedené tak orgán prvního stupně uzavřel, že zpracování požadovaných informací představuje mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací v celkové délce 28.503 hodiny, za něž mu přísluší v souladu s § 17 odst. 3 InfZ úhrada. K tomu odkázal na instrukci Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14. 7. 2011 č. j. 286/2011-OT-OSV, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle InfZ (dále jen „Sazebník“).
- 3 Orgán prvního stupně zaslal dne 14. 11. 2018 žadateli rovněž přípis taktéž datovaný dnem 13. 11. 2018, v němž k bodu č. 2 žádosti sdělil, že předsedkyně dotázaného soudu využívá stejně jako bývalí předsedové tohoto soudu své pravomoci dohlížet nad dobou řízení, zda nedochází k průtahům, nicméně o této dohledové činnosti se nevede žádná evidence. K bodu č. 3 žádosti orgán prvního stupně uvedl, že životopis žádného ze soudců k dispozici nemá.
- 4 Žadatel podal dne 29. 11. 2018 stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace.
- 5 Ve své stížnosti žadatel uvádí, že mu bylo doručeno oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací, proti kterému podává stížnost. Žadatel poukazuje na to, že jako poslanec Parlamentu ČR má podle ustanovení § 11 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, právo požadovat od členů vlády a vedoucích správních úřadů informace a vysvětlení potřebná pro výkon své funkce. V této souvislosti žadatel vyslovuje názor, že povinný subjekt poskytuje informace v rámci výkonu státní správy na úseku poskytování informací, a tak se předmětné ustanovení vztahuje i na něj. Z toho žadatel dovozuje, že dotázaný povinný subjekt vůči němu nemá pravomoc podmínit poskytnutí informací zaplacením úhrady.
- 6 Orgán prvního stupně předložil žadatelovu stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace spolu se svým spisovým materiálem sp. zn. 32 Si 165/2018 a svým vyjádřením nadřízenému orgánu.

7 **Nadřízený orgán stížnost na postup Okresního soudu Praha-západ přezkoumal a dospěl k závěru, že stížnost není důvodná.**

8 Nadřízený orgán vycházel ze spisu Okresního soudu Praha-západ. K dispozici měl žádost o informace ze dne 1. 11. 2018, dva přípisy povinného subjektu ze dne 13. 11. 2018, žadatelovu stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace ze dne 29. 11. 2018 a vyjádření soudu ze dne 6. 12. 2018.

9 Nadřízený orgán posoudil věc následovně.

10 Právo na informace patří podle Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), která je součástí ústavního pořádku České republiky, mezi základní politická práva. Podle čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.

11 Výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod zakotvené v čl. 4 odst. 4 Listiny stanoví, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.

12 Taktéž podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu. Užívání práv zde uvedených s sebou ovšem nese zvláštní povinnosti a odpovědnost, a proto může podléhat určitým omezením. Tato omezení mohou být stanovena pouze zákonem a musí být nutná k respektování práv nebo pověsti jiných nebo k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.

13 Rovněž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve svém čl. 10 stanoví, že každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, nicméně může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

14 Právním předpisem, kterým je v České republice realizováno právo na svobodný přístup k informacím, je InfZ. Povinnost poskytovat informace vychází z ustanovení § 2 odst. 1 InfZ, které stanoví, že vyjmenované povinné subjekty mají podle InfZ povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Povinné subjekty tedy poskytují informace, které mají reálně k dispozici, respektive rovněž informace, které sice nemají, ale na základě povinnosti stanovené

právním předpisem mít mají. Na vytváření nových informací se povinnost poskytovat informace v souladu s ustanovením § 2 odst. 4 InfZ nevztahuje. Postup při vyřizování písemných žádostí o poskytnutí informace je pak upraven v ustanoveních § 14 a 15 InfZ. Primární povinností povinného subjektu je s ohledem na § 14 odst. 5 písm. d) InfZ poskytnutí informace v souladu s žádostí. K odmítnutí žádosti dotázaný povinný subjekt přistoupí tehdy, jestliže úspěšnému naplnění povinnosti poskytovat informace brání některé z omezení práva na informace, která jsou přesně vymezena v ustanoveních § 7 až 12 InfZ.

- 15 Poté, co nadřízený orgán prostudoval předložený spisový materiál, dospěl k následujícím závěrům. Žadatel se na orgán prvního stupně obrátil s žádostí o informace spočívající v poskytnutí detailních informací o všech řízeních evidovaných dotázaným soudem v době po 1. 1. 2013. Dále požádal o seznam řízení, v nichž dotázaný soud využil svou pravomoc dohlížet nad dobou řízení, a to s uvedením data a výsledku dohledové kontroly. V posledním bodě pak požádal o poskytnutí životopisů jednotlivých soudců, kteří vyřizovali věci specifikované v prvním bodě žádosti. Orgán prvního stupně žadatele následně vyzval k úhradě nákladů ve výši 5.700.600 Kč daných mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací požadovaných v prvním bodě žádosti. K bodu č. 2 a 3 žádosti pak žadateli sdělil, že požadovanými informacemi nedisponuje. Jelikož žadatel s výší úhrady ani s jejím určením nesouhlasí, napadl postup povinného subjektu stížností, v níž vyslovil názor, že jako poslanec Parlamentu ČR má s ohledem na ustanovení § 11 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, právo na bezplatné poskytnutí požadovaných informací.
- 16 Stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace upravuje § 16a InfZ. Dle odst. 1 tohoto ustanovení může stížnost podat žadatel, který a) který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6, b) kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) nebo § 14 odst. 7 nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, c) kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí, nebo d) který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací. Z žadatelovy stížnosti přitom vyplývá, že důvody pro její podání opírá o ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ.
- 17 Nadřízený orgán v první řadě připomíná, že ačkoliv InfZ nestanoví pro stížnost podanou dle § 16a InfZ žádné náležitosti, z povahy tohoto opravného prostředku je zřejmé, že žadatel musí své námitky konkretizovat a svá tvrzení adekvátně doložit, aby nadřízený orgán mohl postup povinného subjektu přezkoumávat. To pak znamená, že nadřízený orgán přezkoumává postup povinného subjektu jednak z hlediska žadatelem uplatněných námitek a jinak pouze z hlediska případné existence ze spisu zjevných pochybení (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš: *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-273-1, s. 924). Ke stejnému závěru dospěl také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 4. 2011 č. j. 2 Ans 8/2010-68.
- 18 Jak však vyplývá z nyní posuzované stížnosti, žadatel jako jedinou námitku uvedl skutečnost, že jakožto poslanec Parlamentu ČR má podle § 11 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, nárok požadovat od členů vlády a vedoucích správních úřadů informace

a vysvětlení potřebná pro výkon své funkce. Takovými informacemi jsou podle žadatelova názoru rovněž ty, o které požádal dotázaný povinný subjekt. Z toho dovozuje, že orgán prvního stupně vůči němu nemá pravomoc podmínit poskytnutí informací zaplacením úhrady.

- 19 S tímto názorem se však nadřízený orgán neztotožňuje. Dle § 11 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, je poslanec Parlamentu ČR skutečně oprávněn požadovat od členů vlády a vedoucích správních úřadů informace a vysvětlení potřebná pro výkon jeho funkce. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, současně vymezuje státní správu soudů, její úkoly, orgány a způsob výkonu. Z § 127 odst. 1 písm. g) zákona o soudech a soudcích pak vyplývá, že předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu mimo jiné tím, že zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu, kterým je myšlen InfZ. Nelze tedy souhlasit s tvrzením orgánu prvního stupně obsaženým v jeho vyjádření ze dne 6. 12. 2018, podle něhož § 11 zákona č. 90/1995 Sb. vůbec nelze aplikovat na soudy jakožto orgány moci soudní.
- 20 Na druhou stranu nelze akceptovat ani žadatelovo přesvědčení, že z citovaného § 11 zákona č. 90/1995 Sb. vyplývá oprávnění poslance Parlamentu ČR požadovat od soudu jakékoliv informace, a to zdarma. Předmětné oprávnění se totiž vztahuje pouze na činnost soudu jakožto správního úřadu, tj. na činnost, kterou lze shrnout pod státní správu soudů ve smyslu § 118 a násl. zákona o soudech a soudcích. Poslanci Parlamentu ČR tak přísluší oprávnění požadovat od soudu informace o tom, jakým způsobem zajišťuje plnění svých povinností vyplývajících z InfZ (resp. ostatní informace vymezené v případě okresního soudu v § 127 odst. 1 zákona o soudech a soudcích), nikoliv však jiné informace týkající se působnosti daného soudu. Řečeno jinými slovy, oprávnění vyplývající z § 11 zákona č. 90/1995 Sb. nelze zaměňovat s obecným právem na informace upraveným v InfZ tak, jak to žadatel učinil ve svém podání ze dne 1. 11. 2018 i ve své stížnosti ze dne 29. 11. 2018. Tyto dva nástroje jsou upraveny odlišnými právními předpisy, každý z nich podléhá jinému režimu a právo je využít svědčí odlišnému okruhu osob. To přirozeně neznamená, že poslanec Parlamentu ČR nemůže postupovat dle InfZ a požádat jakýkoliv povinný subjekt o informace způsobem upraveným v tomto zákoně. Nemůže se však současně domáhat oprávnění vyplývajících ze zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, neboť tento způsob poskytování informací je upraven odlišným právním předpisem.
- 21 Z výše řečeného pak plyne, že dotázaný povinný subjekt je oprávněn za splnění podmínek vymezených v § 17 InfZ požadovat po žadateli úhradu nákladů spojených s vyřízením žádosti o informace, a to i v případě, kdy je žadatelem poslanec Parlamentu ČR, jestliže se nejedná o informace přímo související se státní správou soudů. Tak tomu v nyní posuzovaném případě není, proto nadřízený orgán uzavírá, že orgán prvního stupně postupoval v souladu s InfZ, když žadatele vyzval k úhradě nákladů dle § 17 InfZ.
- 22 S ohledem na výše uvedené tak nadřízenému orgánu nezbyvá než posoudit, zda orgán prvního stupně postupoval v souladu s InfZ také při stanovení výše úhrady. Nadřízený orgán v prvé řadě připomíná, že podle § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžadovat též úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. V této souvislosti připomíná

nadřízený orgán svůj již dlouhodobě zastávaný názor, že pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není v InfZ vymezen, a proto hodnocení, zda se o mimořádně rozsáhlé vyhledávání skutečně jedná, vždy závisí na okolnostech konkrétního případu. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání se bude jednat tehdy, jestliže vyřizování žádosti bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem. Takovou situaci pak může být ta, kdy zaměstnanci pověřeni vyřízením žádosti budou nuceni na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledávání vyřizování žádosti (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš: *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-273-1, s. 1020).

- 23 Orgán prvního stupně stanovil dobu nutnou k vyřízení prvního bodu žádosti na základě celkového počtu věcí, které se vztahují k žadatelem určenému období. Orgán prvního stupně uvedl, že v období od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2018 bylo zahájeno celkem 4.321 trestních věcí, 21.505 civilních věcí, 6.916 dědických věcí, 11.612 opatrovnických věcí a 33.383 exekučních věcí. Celkem se tak jedná o 77.737 věcí, které musí být prověřeny a z příslušných spisů pak zjištěny informace, které žadatel specifikoval ve své žádosti. K tomu pak orgán prvního stupně uvedl, že ne všechny informace jsou uloženy v informačním systému soudu a že jejich zjištění by bylo nutné provést ručně vyžádáním spisu a jeho další analýzou. Orgán prvního stupně dále poukázal na to, že práce s jednou věcí zabere pověřenému zaměstnanci v průměru 20 minut, přičemž další 2 minuty si vyžádá utřídění informací za účelem jejich předání žadateli. Z toho orgán prvního stupně dovodil, že vyřízení prvního bodu žádosti si vyžádá celkem 28.503 hodin práce pověřených zaměstnanců soudu. V této souvislosti nadřízený orgán znovu připomíná, že žadatel takto stanovenou dobu ve své stížnosti nikterak nezpochybnil.
- 24 Nadřízený orgán rovněž poukazuje na skutečnost, že žadatelem požadované informace se vztahují k velmi dlouhému časovému období čítajícímu celkem 5,5 roku. V případech takto rozsáhlých žádostí o informace lze podle názoru nadřízeného orgánu připustit stanovení výše úhrady extrapolací na základě průměrné délky práce. Zjistil-li tedy dotázaný povinný subjekt, že je schopen zpracovat jednu věc v průměru za 22 minut, jedná se o údaj založený na skutečně odvedené práci a z pohledu nadřízeného orgánu za údaj věrohodný. V těchto případech totiž nelze po povinném subjektu spravedlivě požadovat, aby se po dobu několika měsíců či dokonce let zabýval přípravou požadovaných informací s tím rizikem, že žadatel vyžádanou úhradu nakonec nezaplatí. Tento názor ostatně potvrdil například Krajský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 13. 10. 2016 č. j. 45 A 32/2015-45.
- 25 Z výzvy orgánu prvního stupně vyplývá, že dotázaný soud vycházel při stanovení výše úhrady ze skutečného počtu věcí, které je třeba prostudovat k nalezení požadovaných informací. Stanovenou výši úhrady pak orgán prvního stupně odvodil ze Sazebníku, podle něhož činí sazba za jednu hodinu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací 200 Kč. S takovým postupem orgánu prvního stupně stejně jako se způsobem stanovení výše úhrady se nadřízený orgán ztotožňuje. Pouze pro úplnost pak nadřízený orgán poukazuje na to, že přezkoumávaná výzva k úhradě nákladů obsahuje rovněž všechny náležitosti stanovené v § 17 odst. 3 InfZ, a to včetně řádného poučení o možnosti podání opravného prostředku.

Z uvedeného vyplývá závěr nadřízeného orgánu, že **žadatelova stížnost není důvodná.**

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

Mgr. Jaroslav Rozsypal v. r.
vedoucí oddělení styku s veřejností
sekce státního tajemníka
Ministerstva spravedlnosti ČR
(agenda svobodného přístupu
k informacím)

Za správnost: Mgr. Alena Janušová

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
Bořivojova 694/108
130 00 Praha 3
ID: 4memzkm

Okresní soud Praha-západ
Karmelitská 19
118 19 Praha 1